

Wat is erop tegen om bij concerten gewoon je waffel te houden?

'Met de mededeling dat als ze nu niet ophouden ik ze persoonlijk de zaal uit zal sodemieteren' © Ted Struwer

Voor sommige bezoekers is een popconcert vooral een gelegenheid eens lekker bij te kletsen. In het circuit spreekt men van 'the Dutch disease'.

DOOR: PETER VAN BRUMMELEN 12 JUNI 2016, 07:00

Vorige maand verkoos Radiohead, na vier jaar niet te hebben opgetreden, de Heineken Music Hall als startpunt van een nieuwe tournee. Een plechtig moment, zou je denken. Daar dacht een deel van het publiek anders over. Hoewel Radiohead geen gezellige muziek maakt en de kaartjes nogal wat hadden gekost, leek het optreden voor sommige bezoekers vooral een gelegenheid eens lekker bij te kletsen. Ook bij heel rustige en gevoelige passages werd er gewoon de door de muziek heen geouwehoerd.

Ik erger me al jaren aan al te luide praters bij popconcerten, maar die vrijdagavond liep de irritatie heel hoog op. Mijn innerlijke kapitein Haddock die de kletsmajors schuimbekkend te lijf wilde gaan, wist ik te bedwingen. Maar wat kun je in zo'n situatie wel doen? Boos kijken haalt niets uit. Bij mij niet, althans. En mensen direct aanspreken op hun gedrag is nou ook weer zo wat. Het sssst-geluid maken? Ja hallo,

je wilt bij een popconcert nou ook weer niet overkomen als de schoolmeester van vroeger.

Podium

Bij Radiohead ben ik op zoek gegaan naar een plek waar de muziek niet werd gestoord door babbelzieke bezoekers. Na vier verplaatsingen vond ik die, vlak voor het podium. Na afloop sprak ik een kennis. Ietwat assertiever dan ik had hij andere bezoekers wel op aangesproken op hun geklets. De reactie: 'Dan ga je toch lekker thuis naar muziek luisteren.'

Ben ik, popfanaat, maar niet de jongste, een zeikerd geworden? Wordt er tegenwoordig bij popconcerten meer gepraat dan voorheen? Mijn indruk is van wel. Maar ik ben me ervan bewust dat die waarneming iets gekleurd kan zijn doordat ik sinds een paar jaar uit gehoorbescherming oordoppen draag. Die dempen het geluid dat van het podium komt, maar hebben als bijwerking dat je het geluid direct om je heen vaak juist beter hoort.

Knettergek

Maar zo gauw de muziek minder hard is, bij het welbekende akoestische rondje bijvoorbeeld, gaan de doppen uit. Bij sommige concerten, in de rustigere sectoren van de popmuziek, blijven ze zelfs de hele avond in de binnenzak. En dan kan ik vaak letterlijk verstaan waar de burens het over hebben. Soms gaat het over de muziek, maar net zo makkelijk over relaties, voetbal of werk. Om knet-ter-gek van te worden.

Ben ik, popfanaat, maar niet de jongste, een zeikerd geworden? Een oproep via de sociale media naar ervaringen met concertgeklets, leverde behalve heel veel gruwelverhalen (zie hieronder) toch ook de nodige reacties op van mensen die er geen enkel probleem mee hebben. Een popconcert is nu eenmaal een sociaal gebeuren en daar hoort geklets bij, vinden ze. Wie daar niet tegen kan, moet maar naar het Concertgebouw gaan.

Asterix

Een popconcert is iets heel anders dan een klassiek of jazzconcert. Met een heel eigen etiquette. Meebrullen, met bier gooien, Asterix-en-Obelix-tegen-de-Romeinen spelen in de mosh pit: het mag allemaal en het is hartstikke leuk. Maar dat is bij concerten met luide muziek. Wat zou erop tegen zijn bij rustiger concerten, en dan niet alleen die waar stoelen staan opgesteld, gewoon je waffel te houden? Uit respect voor die lui daar op dat podium bijvoorbeeld. Of voor die mensen om je heen die wel echt voor de muziek zijn gekomen.

Het fenomeen schijnt vrij uniek te zijn voor Nederland en staat in het internationale bandcircuit ook wel bekend als The Dutch disease

Jon Heemsbergen, Melkweg

Concertkaartjes zijn duur tegenwoordig, het is vaak ook nogal een toer ze te bemachtigen. Ik erger me niet alleen aan die mensen die bij concerten staan te ouwehoeren (echt, geregeld met de rug naar het podium), ik verbaas me vooral ook over ze. Als je (veel) geld uitgeeft aan een concert terwijl de muziek je niet werkelijk interesseert, ben je toch een dief van je eigen portemonnee? En is de kroeg niet veel een leukere plek om bij te kletsen met je vrienden?

Krijgen organisatoren van popconcerten veel klachten binnen over geklets? Van bezoekers slechts sporadisch, zegt Jon Heemsbergen van de Melkweg: "Een aantal jaar geleden ontvingen we die vaker. Ik vrees dat het publiek er min of meer aan gewend is geraakt. Opvallend is dat bij artiesten die erg hot zijn en van wie de tickets snel uitverkocht zijn, vaak meer wordt gepraat. Kennelijk gaat het een deel van het publiek dan meer om erbij te zijn geweest dan om het werkelijke optreden."

Probleem

Meer gekletst dan voorheen wordt er volgens Heemsbergen niet bij concerten. "Dit probleem doet zich al langer voor en is de laatste twee jaar niet verergerd, maar ook niet verbeterd. Het fenomeen schijnt vrij uniek te zijn voor Nederland en staat in het internationale bandcircuit ook wel bekend als The Dutch disease. Klachten van muzikanten krijgen we eigenlijk nooit, maar het gebeurt wel dat artiesten er zelf iets over zeggen tegen het publiek, variërend van 'Kom allemaal een beetje naar voren' tot 'Ga alsjeblieft op de gang staan als je wilt praten.'"

Onderneemt Mojo, 's land grootste concertorganisatie, wel eens actie tegen kletsen? "Als een artiest of zijn manager daarom vraagt, gaat tijdens een concert de bar dicht, dat scheelt veel geroezemoes," zegt woordvoerster Marjanne Manders. "Zo waren bij de concerten van Adele in de Ziggo Dome de bars in de zaal zelf gesloten, voor een drankje moest je naar de omloop."

Soorten concerten

Ook in Paradiso gaat op verzoek de bierkraan tijdens een concert soms dicht. Maar ook als het gaat om rustige muziek, zijn er heel verschillende soorten concerten, zegt programmeur Ben Kamsma. "Bij acts als Gillian Welch of Low kun je een speld horen vallen. De mensen die daar op afkomen zouden op de vuist gaan als er iemand kletste. Een heel ander verhaal was Jack Johnson, die surfjongen. Ook akoestisch,

maar dan gezellig. Het publiek stond er van begin keihard door heen te ouwehoeren en hij leek er zelf geen enkel probleem mee te hebben."

In de Melkweg hangen soms bordjes die bezoekers manen tot stilte. Veel halen ze niet uit. In Paradiso is men ermee gestopt. "We vonden A4'tjes met 'Stilte a.u.b.' toch wat betuttelend."

In Londen is men minder terughoudend. In The Jazz Café, een zaal die behalve jazz ook veel pop programmeert, staat op een pilaar in grote letters STFU. Oftewel: Shut The Fuck Up.

'Ik heb bij een concert van Joan as Policewoman heel hard geschreeuwd dat iedereen zijn bek moest houden' © Ted Struwer

REACTIES VAN LEZERS

Bek houden

Rachel de Meyer: "Ik heb bij een concert van Joan as Policewoman heel hard geschreeuwd dat iedereen zijn bek moest houden. Mijn uitroep had effect en aan het eind bedankte Joan het publiek omdat het zo rustig was geweest en ze daardoor een van haar meest verstilde nummers had kunnen spelen."

Andere planeet

Kees Smallegange: "Een paar jaar terug, bovenzaal Paradiso. Nicole Bus presenteert haar eerste album. Ik sta naast een clubje studentikoze types, die met hun rug naar het podium luid staan te kwekken. Kijk een paar keer boos hun kant op. Geen reactie. Ik stap op ze af en leg uit wat voor avond dit is. Ze kijken me aan alsof ik van een andere planeet kom. Een paar minuten later stap ik weer op ze af en zeg dat als ze liever naar elkaar of zichzelf luisteren ze beter op de gang kunnen gaan staan. Weer zeer verweerde blikken. En ja, ze ouwehoeren nog steeds door. Een derde maal dus hun kant op. Met de mededeling dat als ze nu niet ophouden ik ze persoonlijk de zaal uit zal sodemieteren. En ja, verdomd. Dat helpt een beetje."

Kwibus

Sandra Zuideme: "Bij Fred Eaglesmith moet je het niet proberen. Toen een kwibus ging lopen ouwehoeren zei hij: "Hee man, stop met praten en bewaar je adem voor je opblaasbare vriendin later vanavond."

Drankomzet

Koen Schouten: "Het komt vaak genoeg voor dat bij de soundcheck alles oké lijkt, maar als de zaal vol staat, moeten de monitors veel harder willen de muzikanten zichzelf nog kunnen horen. Als lid van de band van Caro Emerald viel me op hoe oorverdovend veel herrie een uitverkocht Paradiso maakt. Of het erg is weet ik niet."

Secretaresses

Marco Witkamp: Bij een singer-songwritersshow heb ik kakelende secretaresses gevraagd of het een idee was dat de artiest zachter zou gaan spelen, zodat zij niet zo hard over de muziek heen hoefden te schreeuwen. Die vraag konden ze niet zo waarderen."

Ik hoorde nog net hoe hij vertelde dat hij het betreffende nummer aan het sterfbed van zijn moeder had geschreven. Niemand die er acht op sloeg

Vertrekken

Ad van Meurs: "Als bij mijn shows als singer-songwriter mensen gezellig met elkaar aan de gang gaan, verzoek ik ze vriendelijk doch dringend te vertrekken. Altijd, consequent, heb dus nooit problemen. Ik was als bezoeker bij Gregory Porter in Paradiso. Niet te geloven, overal van die haarden van onopgevoede babbelzieke idioten."

Typisch Nederlands

Niels Jansen: "Dit is een typisch Nederlands verschijnsel, waar veel buitenlandse artiesten zich over verbazen. In Duitsland en Spanje komt het publiek zodra het voorprogramma begint voor het podium staan om te luisteren. Ze betalen daar voor meerdere bands en willen die ook leren kennen."

Verontwaardigd

Felix van der Eerden: "Mocky zei in de bovenzaal van Paradiso tot twee keer aan toe dat hij zichzelf niet hoorde, maar dat ging aan de babbelende lui voorbij. Als je er iets van zegt, zijn ze vaak erg verontwaardigd. Ga lekker naar een kroeg bijkletsen."

Sterfbed

Robert Haagsma: "Jonathan Richman had vanaf het begin moeite om boven het geroezemoes uit te komen. Hij speelde desondanks een toegift. Het gelul was inmiddels oorverdovend. Ik hoorde nog net hoe hij vertelde dat hij het betreffende nummer aan het sterfbed van zijn moeder had geschreven. Niemand die er acht op sloeg. Richman keerde zich anderhalve minuut binnenstebuiten, verliet midden in het nummer verbouwereerd het podium, waarna het publiek opschrok en een slap applausje gaf."

Iers stelletje

Jerry Goossens: "Ik had bij Kraftwerk bijna een handgemeen met een Iers stelletje dat het ouwehoeren niet kon laten. 'Would you mind shutting the fuck up?' vroeg ik op mijn allerbeste Iers, waarna het aan was."

Echte fans

Phil Horneman: "Waarom geld uitgeven om vervolgens niet mee te maken wat er op het podium gebeurt? Alleen maar om te kunnen zeggen dat je erbij was? Laat dan die kaartjes voor de échte fans alsjeblieft."

Gekraak van chips

Rick Treffers : "In 2002 richtte ik de huiskamerconcertenserie Live in the living room op, mede om deze reden. Geen versterking, dan houdt het publiek de mond vanzelf, wat gekraak van chips in de mond daargelaten. Net als ik waren veel mensen het gebabbel bij reguliere concerten zat, toen al."

Dit is een artikel van Parool Plus. Parool Plus artikelen zijn exclusief voor abonnees.

Volg en lees meer over:

- Muziek
 - Concerten
-